

Abdijkerk
Willem III straat 40
2552 BS Den Haag - Loosduinen

Orgelzomer 2021

04 • 07

Aarnoud de Groen

11 • 07

Geerten van de Wetering

18 • 07

Henk G. van Putten

25 • 07

Iddo van der Giessen

01 • 08

Tommy van Doorn

08 • 08

Dariusz Bąkowski-Kois (Krakau)

15 • 08

Alexander de Bie

22 • 08

Jeroen de Haan

29 • 08

Gijsbert Kok

11 • 09

Gijsbert Kok & Vincent Hildebrandt

(Monumentendag)

Aanvang 15.30 uur - Toegang gratis - Collecte na afloop

Deze zomer

Na een jaar zonder orgelconcerten zijn we blij u weer te mogen ontvangen in onze Abdijkerk. Maar alles is nog niet bij het oude.

Onze kerk is klein en zolang we nog 1,5 m afstand moeten houden, kunnen we slechts 30 personen ontvangen. Daarom verzoeken wij u voor ieder concert online of telefonisch te reserveren (zie hieronder).

Ook is het niet mogelijk u na afloop te onthalen op een kopje koffie of thee. Onze boekentafel en de tentoonstelling laten dit jaar ook nog verstek gaan.

Maar het goede nieuws is dat we een kerk-tv systeem hebben aangeschaft en u de concerten live op internet kunnen aanbieden. Als u dus niet aanwezig kan zijn, kunt u het concert thuis live meemaken. Ga daarvoor naar onze website www.abdijkerk.info of abonneer u om op de hoogte te blijven op onze nieuwsbrief (mail naar ams@casema.nl o.v.v. 'nieuwsbrief').

Online reserveren (verplicht voor elk concert) kan door deze QR-code te scannen op uw mobiel, of via onze website www.abdijkerk.info

U kunt ook telefonisch reserveren op nummer **070-4490358**.

Plaats reservering is verplicht en op=op!

Dispositie Reichner-Bätz-Steendam orgel

Hoofdwerk (C-f''')

Bourdon	16 vt **
Prestant	8 vt *
Holpijp	8 vt *
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Quint	3 vt *
Octaaf	2 vt *
Mixtuur	II-III */**
Cornet	V **
Trompet	8 vt b/d **

Rugwerk (C-f''')

Prestant	8 vt *
Bourdon	8 vt *
Viola di Gamba	8 vt **
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Roerquint	3 vt *
Gemshoorn	2 vt *
Dulciaan	8 vt b/d **
Tremulant	
Afsluiter	

Pedaal (C-d')

Subbas	16 vt ****
Gedekt	8 vt ***
Basson	16 vt ****

HW-RW/Ped-HW, Calcant

- * Reichner
- ** Witte 1856
- *** Witte 1864
- **** Steendam 2006

1780

Joachim Reichner (Hoofdwerk)

1791

Joachim Reichner (Rugwerk)

1856

Bätz & Co (C.G.F. Witte) (renovatie)

1908

J. de Koff (n.a.v. kerkrestauratie)

1975

Flentrop (n.a.v. kerkrestauratie)

2006

Orgelmakerij Steendam
(restauratie en uitbreiding)

Zondagmiddag 4 juli 2021, 15.30 uur

Aarnoud de Groen

Dirk Janszoon Zwart (1917-2002)

Introïtus, Trio, Toccata en Koraal Psalm 105

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Passacaglia (BWV 582)

Julien Bret (*1974)

Images de Paris

- Gare Saint-Lazare
- Pont Neuf
- Notre-Dame
- Val-de-Grâce
- Jardin du Luxembourg
- Tour Eiffel

Aarnoud de Groen (Den Haag, 1971) werd op 12-jarige leeftijd benoemd als kerkorganist in Rijswijk. Hij studeerde orgel aan het Conservatorium te Den Haag en nadien volgde hij interpretatielessen bij Ben van Oosten.

In 1990 werd hij benoemd als organist van de Haagse Julianakerk en toen de deuren van die kerk gesloten werden is hij samen met 'zijn' orgel verhuisd naar de Bethlehemkerk in Den Haag.

Sinds 1997 is hij de vaste begeleider van het Christelijk Residentie Mannenkoor en sinds 2010 begeleidt hij de Westlandse Koorvereniging Musica.

Toelichting

Dirk Janszoon Zwart was het zevende kind van de beroemde organist Jan Zwart.

In eerste instantie was hij niet van plan om in de voetsporen van zijn vader te treden en hij volgde de opleiding tot onderwijzer.

Toen zijn vader in 1936 ziek werd vroeg hij aan Dirk om hem tijdens de kerkdiensten te vervangen. Dat was de stimulans die Dirk nodig had, want daarna wijdde hij zich volledig aan de muziek en volgde hij zijn beroepsopleiding bij o.a. Jacob Bijster.

Kort daarna werd hij benoemd als organist te Koog-Zaandijk. Van 1945 tot 1953 was hij organist van de Nieuwe Kerk in Delft en daarna verkaste hij naar de Simonstraatkerk te Rotterdam, waar hij tot aan zijn overlijden in 2002 organist was.

Zijn Introïtus, Trio, Toccata en Koraal Psalm 105 is een kundig geschreven werk waarin hij duidelijk laat horen dat hij de traditie van zijn vader heeft voortgezet.

De Passacaglia (een werk met een thema dat - meestal in de bas - telkens wordt herhaald en omspeeld) van **Johann Sebastian Bach** is één van zijn beroemdste werken. Bach heeft diverse voorbeelden gehad (zoals de Passacaglia van Dietrich Buxtehude), maar hij overtreft ze alle ruimschoots. Bach spreidt in de 21 variaties en de afsluitende fuga een ongekend meesterschap ten toon en het is onbegrijpelijk dat dit een jeugdwerk betreft: Bach schreef het stuk ergens tussen 1706 en 1713, toen hij nog niet eens goed op stoom was gekomen...

Julien Bret studeerde aan het Conservatorium van Rouen en is thans organist van de Saint-Ambroise in Parijs. Hij is ook een vaardig componist en hij schreef onder andere een concert voor orgel en strijkers en vele werken voor orgel solo.

De *Images de Paris* zijn zes klankschilderingen van bezienswaardigheden in Parijs.

Zondagmiddag 11 juli 2021, 15.30 uur

Geerten van de Wetering

Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621)

Echo fantasia in a

Ad Wammes (*1953)

Toccata Chromatica (2008)

Echoes of Sweelinck

Germaine Tailleferre (1892-1983)

Nocturne (1977)

Geerten van de Wetering

Improvisatie

Cécile Chaminade (1857-1944)

Prélude (opus 78, 1895)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Sinfonia uit cantate *Wir müssen durch viel Trübsal in das Reich Gottes eingehen*
BWV 146 (orgelbewerking: Geerten van de Wetering)

Geerten van de Wetering (1985) is organist van de Haagse Kloosterkerk en dirigent van het Woerdens Kamerkoor. Hij studeerde orgel en improvisatie bij Jos van der Kooy en kerkmuziek en koordirectie aan het Koninklijk Conservatorium. Tevens studeerde hij politicologie. Hij volgde een postgraduale in Wenen bij Roman Summereder (20e-eeuwse muziek) en Peter Planyavsky (improvisatie). In 2018 won hij het Internationaal Improvisatie-concours Haarlem. Hij is een veelzijdig musicus en maakte hij o.a. programma's in combinatie met dans, elektronische muziek, film of kruisbestuivingen met andere muziekstijlen. Ook brengt hij met regelmaat nieuwe werken in première.

Toelichting

Het programma opent met een werk van Sweelinck. Een veel gehanteerde techniek van **Sweelinck** is de echo-techniek, die in deze fantasia ook centraal staat. Dat zijn muziek nog altijd actueel is, blijkt o.a. uit het feit dat er geregeld nieuwe composities ontstaan die geïnspireerd zijn op zijn werk, zoals de Toccata Chromatica van Ad **Wammes**. Geïnspireerd op een thema uit Sweelincks Chromatische fantasie en net als Sweelinck gebruik makend van een (soort) echotechniek, steekt Wammes het in een heel ander, 21e-eeuws jasje.

Germaine **Tailleferre** schreef slechts één werk voor orgel: Nocturne. Zij was lid van de Group des Six, een groep van componisten in de jaren '20 die zich sterk lieten inspireren door Erik Satie en terug wilden naar meer eenvoud in de muziek, als reactie op de romantiek en het impressionisme. De Nocturne past duidelijk binnen deze muziekopvatting.

Cécile Chaminade is tegenwoordig vrij onbekend, maar in haar tijd was dat anders. Als pianiste maakte ze concerttournees door Europa en de VS. Daar vielen niet alleen haar

pianospel, maar ook haar composities zeer in de smaak. Ze componeerde voornamelijk liederen en pianowerken. De Britse koningin Victoria werd groot liefhebber van haar composities. Tijdens de uitvaart van Victoria (1901) klonk haar *Prélude*, een van haar weinige orgelwerken. Zij begon al op jonge leeftijd met componeren; Georges Bizet, regelmatig bij haar te gast, noemde haar als kind 'petit Mozart'. Haar muziek straalt elegantie uit, is rijk aan melodieën en sterk vanuit het gevoel geschreven.

Als slot van dit programma klinkt een bewerking van het openingsdeel uit **Bach** cantate *Wir müssen durch viel Trübsal in das Reich Gottes gehen*. De bewerking ontstond ruim een jaar geleden, toen cantate BWV 146 gepland stond voor een cantatedienst in de Kloosterkerk. Vanwege de corona-maatregelen kon deze uitvoering niet doorgaan. De instrumentale sinfonia (voor hobo's, strijkers en orgel) heeft in de originele versie reeds een sprankelende orgelpartij, waardoor een bewerking voor orgelsolo, die wél uitgevoerd kon worden, op dat moment erg voor de hand lag.

Zondagmiddag 18 juli 2021, 15.30 uur

Henk G. van Putten

Georg Böhm (1661-1733)

Praeludium und Fuge d-moll

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- *Allein Gott in der Höh' sei Ehr* BWV 663
à 2 claviers et pédale/ il canto fermo nel tenore
(uit: *Leipziger Choräle*)
- Praeludium und Fuge c-moll BWV 546

Bert Matter (*1937)

Adagio over Psalm 139

Hendrik Andriessen (1892-1981)

Premier Choral

Percy Whitlock (1903-1946)

Fidelis (uit: *Four Extemporizations*)

Georgi Mushel (1909-1989)

Toccatà (uit: *Uzbezikan Suite*)

Henk G. van Putten (1946) studeerde bij Piet v.d. Kerkhoff en aan het Rotterdams Conservatorium bij Arie J. Keijzer, waar hij in 1971 cum laude slaagde voor het diploma uitvoerend musicus en aantekening improvisatie. Daarna studeerde hij vier jaar in Wenen bij Anton Heiller. Bij Janny van Wering studeerde hij klavecimbel. Tevens volgde hij improvisatiecursussen bij Piet Kee en Hans Haselböck.

Als kerkorganist was hij werkzaam in Nieuw-Beijerland, Spijkenisse, De Lier en Kapelle en als beiaardier te Middelburg, Spijkenisse en Vlissingen.

Hij was als docent orgel en piano verbonden aan de Muziekschool Hoeksche Waard.

Voor zijn verdiensten voor de Franse orgelliteratuur werd hem een Franse onderscheiding toegekend door de 'Académie Arts - Sciences - Lettres'.

Toelichting

Georg Böhm was organist van de Johanniskirche te Lüneburg, de plaats waar de jonge **Joh.Seb. Bach** van 1700-1702 ingeschreven stond als student. Bach heeft ook orgelonderricht ontvangen van Böhm en de koraalkunst van Böhm beïnvloedde Bach. In het te spelen koraal is dit duidelijk merkbaar.

Bach's Preludium en Fuga in c is een meesterwerk. Het Preludium heeft een duidelijke A-B-A vorm, de Fuga bevat twee thema's, maar is geen dubbelfuga.

Bert Matter was o.a. organist van het Bader orgel in de Walburgiskerk te Zutphen. Hij schreef een aantal werken voor orgel, klavecimbel, piano en zang. Psalm 139 is een meditatieve bloemlezing over deze prachtige melodie.

Bert Matter

Het 1e Choral van **Hendrik Andriessen** ademt qua structuur, thematiek en harmonische ontwikkeling nog de geest van César Franck.

Percy Whitlock was een Engelse organist en post-romantisch componist. Hij was o.a. assistent-organist in de Kathedraal van Rochester in Kent.

Georgi Mushel was een veelzijdig kunstenaar. Naast componist was hij ook schilder. Zijn muzikale opleiding heeft hij genoten in Moskou. Zijn orgelcomposities zijn erg beeldend en bezinnend. De Toccata is één van de weinige virtuoze werken van hem.

Hendrik Andriessen

Zondagmiddag 25 juli 2021, 15.30 uur

Iddo van der Giessen

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Ouverture (Largo - Presto) – Sarabande – Passacaille
(uit: Suite in g-moll HWV 432)

Samuel Sebastian Wesley (1810-1876)

Larghetto in F-sharp minor

Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Troisième Fantaisie in C, opus 157

Naji Hakim (*1955)

Fanfare for Nottingham

Iddo van der Giessen (1995) is cantor-organist van de Goede Herderkerk in Schiebroek en vesperorganist in de Utrechtse Domkerk. In 2020 studeerde hij cum laude af voor zijn Master of Music bij Jos van der Kooy. Kerkmuziek studeerde hij aan de Codarts Hogeschool voor de Kunsten in Rotterdam. Hij volgde masterclasses bij Ludger Lohmann (Reger) en Leo van Doeselaar (Andriessen) en lessen bij Hayo Boerema (improvisatie en symfonische muziek), Geert Bierling (Bach-arrangementen) en Anton Pauw (Franck en Liszt). Daarnaast deed hij de onderzoek master Geschiedenis aan de Universiteit Leiden. In 2016 studeerde hij cum laude af aan het Leiden University College The Hague, waar hij *Liberal Arts & Sciences: Global Challenges* studeerde met als hoofdrichting World Politics. www.iddovandergiessen.nl

Toelichting

De rijke versieringen en ritmiek in de Overture uit de Suite van **Händel** lenen zich voor een Franse *Grand Jeu*-registratie met de Trompet en Cornet die het orgel in de Abdijkerk rijk is. De Sarabande is van een simpele maar lyrische schoonheid. Het laatste deel, de Passacaille, heeft bekendheid verworven door een latere bewerking voor viool en altviool van de Noorse componist Johan Halvorsen, maar ook Händel zelf hergebruikte dit deel in een orgelconcerto. Deze Passacaille is een variatiereeks en de herhalingen zijn een uitgelezen kans om de veelzijdigheid van het orgel te etaleren.

De Engelsman Samuel Sebastian **Wesley** was de zoon van zijn meer bekende vader Samuel Wesley. Zijn Largetto, gecomponeerd in 1840, was bedoeld voor een bescheiden *chamber organ*. De fraaie, weemoedige melodie en het brede slot ademen romantiek, maar de middelste variaties met sprankelende fluitregisters doen ook terugdenken aan de klassieke periode.

In stijl en warmte sluit de derde *Fantaisie* voor orgel van **Saint-Saëns** hierop aan, hoewel hij deze pas componeerde in 1919. Het werk opent met een zachte, sprookjesachtige pendelbeweging. Daarop volgt een Allegro waarin hierop improvisatorisch wordt voortgeborduurd en een lange serie *arpeggio's* (akkoordbrekingen). Na een Andantino met het Dulciaanregister in de hoofdrol, keert de feeëriekke pendelbeweging terug. Daarmee is het stuk nog niet afgelopen, want een vurig Allegro barst los om het volle orgel te laten schitteren. Daarna klinkt nog eenmaal de pendelbeweging, waarna het stuk op de zachtste registers uitdooft.

Tot slot een kort, feestelijk werk uit de 21^e eeuw. De Libanees-Franse organist **Naji Hakim** componeerde zijn *Fanfare* ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Binns orgel in de Albert Hall in Nottingham in 2010. Het is een reeks energieke variaties op de melodie *Nottingham* en zou zo een vreugdevolle processie kunnen begeleiden.

Zondagmiddag 1 augustus 2021, 15.30 uur

Tommy van Doorn

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- Fuga sopra *il Magnificat* BWV 733
- *Meine Seele erhebt den Herren* BWV 648
- *An Wasserflüssen Babylon* BWV 653

Guillaume Lascoux (1740-1831)

Symphonie concertante

Eugène Gigout (1844-1925)

Minuetto – Scherzo

(uit: *Dix pièces pour orgue*)

René Blin (1884-1951)

Rosace (en violet, dans la pénombre du soir)

Charles Tournemire (1870-1939)

Caprice (uit: *Suite Evocatrice*, opus 74)

Tommy van Doorn (1990) is organist van de Sint-Petrusbasiliek in Boxtel. Daarnaast is hij beiaardier van Boxtel, Geldrop, Schijndel en Son. Hij studeerde hoofdvak orgel en bijvak piano aan het Fontys Conservatorium in Tilburg. Hier verdiepte hij zich bovendien in het bespelen van het Franse drukwind-harmonium. In 2020 behaalde hij zijn masterdiploma beiaard aan de HKU Nederlandse Beiaardschool en zijn masterdiploma muzikwetenschap aan de Universiteit Utrecht. Hij is orgeldocent bij Kunstkwartier Helmond en privé-muziekdocent in Boxtel. Tevens is hij actief als artistiek adviseur voor de Brabantse Orgelfederatie en diverse orgel- en beiaardstichtingen in Noord-Brabant. www.tommyvandoorn.com

Toelichting

Dit concert opent met drie koraalbewerkingen van **Johann Sebastian Bach**.

De Fuga sopra il Magnificat en *Meine Seele erhebt den Herren* (uit de Schübler Choräle) zijn qua klank en karakter tegengestelde stukken maar ze gebruiken hetzelfde thema: het gregoriaanse *Magnificat* (de *tonus peregrinus*).

Hierna volgt het fijngevoelige en melancholische *An Wasserflüssen Babylon* uit de *Leipziger Choräle*.

Guillaume Lasceux was van 1774 tot 1819 'titulaire' van de Parijse kerk Saint-Étienne-du-Mont. Zijn *Symphonie concertante* is een transparant en lichtvoetig werk dat aansluit bij de klassieke stijl van de late achttiende eeuw.

Eugène Gigout was gedurende 62 jaar 'titulaire' van de Parijse kerk Saint Augustin.

Van hem klinken het *Minuetto* en het *Scherzo* uit de *Dix pièces pour orgue* (1890). In het middendeel van het *Scherzo* horen we een speelse dialoog tussen beide manualen van het orgel.

René Blin was een Franse componist die zijn rechtenstudie inruilde voor een studie aan de Parijse *Schola Cantorum*, waar o.a. Alexandre Guilmant en Vincent d'Indy zijn docenten waren. Hij was tussen 1941 en 1950 koororganist van de Notre-Dame in Parijs.

Zijn verstilde en sfeervolle *Rosace* verklankt het vallen van het avondlicht door een roosvenster.

Charles Tournemire was van 1898 tot 1939 'titulaire' van de Parijse basiliek Sainte Clotilde.

Zijn *Suite Evocatrice* werd geschreven als een hommage aan de barokke Franse orgelkunst van de 17e en 18e eeuw. De levendige *Caprice* is het slotdeel van deze suite.

Charles Tournemire

Zondagmiddag 8 augustus 2021, 15.30 uur

Dariusz Bąkowski-Kois

José de Torres y Martínez Bravo (1670-1738)

Batalla de 5° tono

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

O Mensch, beweine dein' Sünde gross BWV 622

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788)

Fuga in C B-A-C-H (H394)

Franz Liszt (1811-1886)

- *Adeste fidelis*
- *Psallite* (nach Michael Praetorius)

Marcel Dupré (1886-1971)

(in memoriam, 50 jaar geleden overleden)

Petits préludes sur des thèmes grégoriens opus 45

- *I. Salve Regina*
- *V. Alma Redemptoris Mater*
- *VII. Lauda Sion (Ecce Panis)*
- *VIII. Verbum supernum (O Salutaris)*

Improvisatie over *Adeste*

Dariusz Bąkowski-Kois (*1973 in Krakou) studeerde met eer af op de Academy/University of Music in Kraków bij Józef Serafin. Daarna specialiseerde hij zich in het Franse symfonische orgelrepertoire bij Magdalena Czajka en in de orgelmuziek van Liszt bij Thomas Schmögner. In 2002 behaalde hij zijn master als historicus en in 2014 zijn *Master of Business Administration – University Management*.

Sinds 1999 doceert hij aan de Academy of Music in Kraków orgel, kamermuziek en basso continuo. Als barok-specialist schreef hij in 2006 een dissertatie over uitvoeringspraktijken van Iberische orgelmuziek in de 17e eeuw.

Toelichting

José de Torres y Martínez Bravo

was een Spaanse componist en organist. De 'batalla' die u vanmiddag hoort, was een populair genre in Spanje in de 17/18e eeuw en betreft de uitbeelding op het orgel van een heuse veldslag. Daarvoor werden de befaamde, horizontale Spaanse trompetten benut, die vanuit de orgelkast de kerk in priemen. Het zijn curieuze, imponerende en uiterst beeldende composities.

De koraalprelude voor de lijdenstijd *O Mensch, bewein' dein' Sünde gross* is één van de meest aangrijpende en ontroerende werken van **J.S. Bach**. Met veel versieringen en onverwachte harmonische wendingen weet Bach de ziel van de luisteraar diep te raken. In de allerlaatste maat bereikt hij na een chromatische draai een hoogst merkwaardige samenklank, waarbij hij het tempo tot *adagissimo* vertraagt, zodat duidelijk wordt hoe vreselijk lang Christus aan dat moordende kruis heeft moeten hangen, en hoeveel pijn dat heeft gedaan.

Van een heel andere aard is het werk van zijn bekendste zoon, **Carl Philipp Emanuel Bach**. Het thema van de fuga is ontleend aan de vier letters die de naam Bach vormen.

De Hongaarse componist **Franz Liszt** geldt als een van de grootste muzikanten uit de Romantiek. Uit zijn bundel *Weihnachtsbaum* (kerstboom), een suite van 12 stukken voor solo (en later vierhandig) piano, hoort u twee kerstliederen.

Marcel Dupré was een Franse componist en organist die studeerde bij Guilmant, Vierne en Widor. In 1906 werd hij assistent van Widor in de Parijse kerk Saint-Sulpice, waar hij hem opvolgde in 1934. Hij was toen ook al orgelleraar aan het Parijse conservatorium. Hij maakte internationaal furore als concert-organist. Zijn *Petits préludes sur des thèmes grégoriens* zijn geschreven op verzoek van een Amerikaanse uitgever om deze overbekende hymnen te benutten als thema voor een aantal toegankelijke werken in een simpele, modale vorm.

Zondagmiddag 15 augustus 2021, 15.30 uur

Alexander de Bie

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- Praeludium und Fuge in G BWV 541
- Christ lag in Todesbanden à 2 Clav. e Pedale BWV 718
- Allein Gott in der Höh sei Ehr à 2 Clav. e Pedale *Canto fermo in Soprano* (Adagio) BWV 662

Johann Ludwig Krebs (1713-1780)

Trio in Es à 2 Clav. e Pedale
Adagio - Non molto Allegro

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)

Allegro, Choral und Fuge d-moll (1844)

Alexander de Bie (*2001) kreeg vanaf zijn 6e orgelles van Jos van de Kooy - Jong Talent-klas van het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Sinds 2017 studeert hij hoofdvak piano bij Nino Gvetadze op de Sweelinck Academie Conservatorium Amsterdam. Daarnaast krijgt hij lessen van Thomas Ospital (organist van de Parijse kerk Saint Eustache).

In 2016 en 2018 was hij actieve deelnemer bij het Internationale Orgelfestival te Haarlem waarbij hij in 2018 op het slotconcert in de Kathedrale Basiliek St. Bavo te Haarlem speelde. Recent won hij als pianist de eerste prijs op het Prinses Christina Concours Regio Zaandam-Haarlem en tevens op het Jong Talent Concours te Maassluis.

Toelichting

Dit Duitse concertprogramma begint met de oude meester **J.S. Bach**. Het levendige Preludium en Fuga in G BWV 541 is gecomponeerd voor zijn zoon, die een proefspel moest doen voor de Dresdner Sophienkirche. Het is een ideaal werk voor een auditie, gecomponeerd in Italiaanse stijl en in een Concerto vorm. Met dit virtuoze en uitstekend in het gehoor liggende werk kon men goed voor de dag komen. Wilhelm Friedemann Bach won dan uiteindelijk ook het proefspel en werd voor twaalf jaar organist in Dresden.

Van **Johann Ludwig Krebs** vertelde Bach, dat er zich in zijn "Bach" (beek) slechts één "Krebs" (kreeft) bevond. Een woordspeling die zowel een compliment als een erkenning inhoudt. Krebs studeerde negen jaar bij Bach in Leipzig. Na voltooide studies kreeg hij van Bach een klinkend getuigschrift mee.

Zijn tweedelige Trio in Es laat horen dat hij goed naar zijn leermeester heeft geluisterd, maar toch ook eigen wegen durft in te slaan: het is allemaal net wat zoeter en bevalliger van toon.

Het Allegro in d van **Felix Mendelssohn Bartholdy** bestaat uit een Allegro, Koraal en Fuga. Het uiterst virtuoze, pianistische *Allegro* is gemakkelijk voor te stellen als één van Mendelssohns wervelende improvisaties. Het eindigt plotseling op spectaculaire wijze, en wordt gevolgd door een koraal dat ineens in majeur staat. Dol als Mendelssohn was op koralen, creëerde hij zelf geregeld Bach-achtige koraalzettingen die niet bij een bestaande melodie geschreven waren en niet door een liedtekst vergezeld werden. De laatste regel van dit koraal vormt meteen het thema van de fuga, een waardige bekroning van dit unieke orgelwerk.

Zondagmiddag 22 augustus 2021, 15.30 uur

Jeroen de Haan

Werken van Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- Praeludium und fugue in d-moll BWV 539
- *Nun freut euch, lieben Christen g'mein* BWV 734
- Allabreve BWV 589
- *Nun danket alle Gott* BWV 657
- *Schmücke dich, o liebe Seele* BWV 654
- Concerto in G-Dur BWV 592
Allegro – Grave – Presto

Jeroen de Haan is cantor-organist van de Evangelisch-Lutherse kerk in Woerden. Hij is coördinator van en docent bij de cursus kerkmuziek van de PKN. Voor het blad 'Muziek & Liturgie' verzorgt De Haan de rubriek liedbesprekingen. Hij is warm pleitbezorger voor de muziek van de Nederlandse organist en componist Jaap Dragt (1930-2003) en werkt aan de (her)uitgave van zijn orgelwerken. De Haan schrijft (liturgische) werken voor koor-acapella en voor koor en orgel. Hij was redacteur van de onlangs verschenen bundel met koraalvoerspelen bij liederen uit het Liedboek (2013) en componeerde daarvoor enkele bijdragen. Voor de Lutherse Synode is hij adviseur voor Liturgie & Kerkmuziek. www.jeroendehaan.net

Toelichting

Dit concert opent met een ouverture-achtig preludium dat Bach componeerde nadat hij de fuga, die oorspronkelijk voor vioolsolo geschreven werd, voor orgelsolo omwerkte.

In de koraalbewerking *Nun freut euch, lieben Christen g'mein* klinkt de viool in de rechterhand van de organist door als *imitatio violistica*. Deze term werd lang voor Bach gebruikt om op het orgel een viool te imiteren.

Vanmiddag kiest Jeroen de Haan ervoor om het orgel anders te kleuren dan de viool. De melodie komt zangerig als middenstem tussen de bewegelijke onder- en bovenstem tot klinken.

Na alle lichtvoetigheid van de eerste twee werken volgt met het *Allabreve* een 'statige' compositie. Bach gebruikt slechts twee notenwaarden en kijkt heel 'streng' hoe generaties componisten vóór hem ertoe kwamen om welke 'noot tegen welke noot' te plaatsen. Een deftige compositie.

In *Nun danket alle Gott* werkt Bach met zogenaamde voorimitaties; elke melodieregel laat hij voorafgaan door het imiteren van deze melodiefragmenten. De laatste inzet is harmonisch gezien het meest spannend.

Na een bewerking op het avondmaalslied *Schmücke dich, o liebe Seele* volgt tenslotte wederom een *imitatio violistica*. Het concerto in G-Dur is één van de werken die Bach voor orgel bewerkte. Dit concerto in G-Dur had de oorspronkelijke bezetting voor vioolsolo en strijkorkest.

Zondagmiddag 29 augustus 2021, 15.30 uur

Gijsbert Kok

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- Toccata, Adagio en Fuga in C BWV 564
- *O Mensch, bewein' dein' Sünde gross* BWV 622

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

- Uit: *Fünf Stücke für Flötenuhr* WoO 33
  - nr. 3 Allegro
  - nr. 4 Allegro non più molto
- Grenadiermarsch für Flötenuhr WoO 29

Gaston Litaize (1909 -1991)

Lied (uit: *Douze pieces*)

Improvisatie

Gijsbert Kok studeerde orgel, kerkmuziek, improvisatie en muziektheorie aan de conservatoria van Den Haag, Tilburg en Rotterdam en beiaard aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort. Hij is organist van de Abdijkerk in Den Haag - Loosduinen en van de American Protestant Church of The Hague. Tevens is hij stadsbeiaardier van Den Haag en Scheveningen en vaste bespeler van de carillons van Voorschoten en Zoetermeer. Hij doceert muziektheoretische vakken aan het Rotterdams Conservatorium en heeft een concertpraktijk als organist, beiaardier en begeleider.

Toelichting

De vorm van de *Toccatà, Adagio en Fuga* van **Johann Sebastian Bach** doet enigszins denken aan een Italiaans concerto. De toccata opent met éénstemmig passagewerk voor de handen, gevolgd door een pedaal solo. Daarna komen handen en voeten samen in het concerto-deel. Het ingetogen Adagio, met een markant ritme, loopt uit op een plechtig Grave. De speelse Fuga valt op door het abrupte slot.

Het koraal *O Mensch beweïn* is vooral bekend uit het slotkoor van het eerste deel van de Matthäus-Passion. Door uitgebreide omspeling van de melodie verleent Bach in BWV 622 aan het koraal een grote expressiviteit.

Op 13-jarige leeftijd schreef **Ludwig van Beethoven** zijn enige orgelwerk, een tweestemmige fuga. Gelukkig schreef hij later nog enkele stukken voor *Flötenuhr*, een klok die voorzien was van een mechanisch spelend orgeltje. Deze werken laten zich ook goed op orgel uitvoeren. In de *Grenadiers-marsch* combineert hij een gedeelte van een eigen mars voor blaas sextet met een compositie van Haydn.

Gaston Litaize was een vooraanstaand Frans organist, pedagoog en componist van orgelwerken. Hij was gedurende 45 jaar 'titulaire' van de Parijse kerk Saint François-Xavier.

De fraaie harmonieën geven aan *Lied* een grote zeggingskracht. Aan het slot verschijnt de melodie in canon.

Gijsbert Kok verzorgt in deze kerk ook het slotconcert op zaterdag 11 september 2021 (Monumentendag), 15.30 uur. U bent ook dan van harte welkom!

Gaston Litaize

Zaterdag 11 september 2021, 11.00-12.30-14.00 uur

Vincent Hildebrandt

*De eerste drie bespelingen zijn inloopconcertjes,
desgewenst kunt u vrij rondlopen in de kerk.
De stukken zijn zo gekozen dat u in een klein half uur
een goed beeld krijgt van de vele klankkleuren die dit orgel rijk is.*

11.00 uur Johann Sebastian Bach (1685-1750)

De acht 'kleine' praeludia & fugae BWV 553-560

12.30 uur François Couperin (1668-1733)

Messe des Couvents (kyrie en gloria)

14.00 uur John Stanley (1712-1786)

Voluntaries

Vincent Hildebrandt behaalde in 1980 het Diploma Kerkmuziek als leerling van Adriaan Engels, Barend Schuurman en Arie Eikelboom en kreeg orgellessen van achtereenvolgens Ben Fey, Jacques van Oortmerssen en Geert Bierling. Hij was van 1969 tot 2020 hoofdorganist van de Abdijkerk (nu tweede organist). Daarnaast is hij secretaris van de Arie Molenkamp Stichting. In 2009 werd hij koninklijk onderscheiden voor zijn activiteiten in die 40 jaar om de Abdijkerk op de (kerk)muzikale kaart van de regio te zetten. In 2016 kreeg hij de *Médaille d'Argent* van de Franse *Société Académique d'Education et d'Encouragement 'Arts-Sciences-Lettres'* voor zijn verdiensten voor de Franse orgelcultuur. In 2019 kreeg hij de *Haagse Stadspenning* en het *Draaginsigne in Goud met Briljant* voor zijn vele verdiensten in de afgelopen vijftig jaar als organist, concertorganisator, webmaster en meer.

Zaterdag 11 september 2021, 15.30 uur

Gijsbert Kok

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Pièce d' Orgue BWV 572

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788)

Thema met variaties (uit: *Sonata V* in d)

Max Reger (1873-1916)

- Drie koraalvoorspelen
  - *Wer nur den lieben Gott lässt walten*
  - *Jesu, meine Zuversicht*
  - *Straf mich nicht in deinem Zorn*
- *Ostern* opus 145 nr. 5

John Rutter (*1945)

Toccatà in seven

Het middendeel van het driedelige *Pièce d' Orgue* is qua stijl verwant aan de orgelmuziek van Franse tijdgenoten van **Johann Sebastian Bach**, vandaar wellicht de titel.

Carl Philipp Emanuel is een van de muzikale zonen van Johann Sebastian. Deze variaties zijn geschreven in de galante stijl en bieden de gelegenheid om diverse registercombinaties van het orgel te laten horen.

In de drie koraalvoorspelen van **Max Reger** wordt de melodie steeds met een andere solostem gespeeld. In *Ostern* heeft Reger het Duitse koraal *Auferstanden, auferstanden* verwerkt, in Nederland bekend van o.a. het Liedboek voor de Kerken (gezing 435).

John Rutter is bekend als componist van vele geliefde koorwerken, maar hij schreef ook enkele orgelstukken. De toccatà is geschreven in een zevendelige maatsoort, vandaar de titel. Het resultaat is een swingend orgelwerk.

Abdijkerk - najaar 2021

Orgelconcerten bij kaarslicht

Toegang €10; passe-partout drie concerten €20.
Inclusief fraai programmaboekje.

zaterdag 06 november 2021, 15.30

Francesca Ajossa (Italië)

zaterdag 13 november 2021, 15.30

Rien Donkersloot (Amersfoort)

zaterdag 20 november 2021, 15.30

Bernard Winsemius (Amsterdam)

Bent u al Vriend van onze Stichting?

Deze concerten kunnen mede plaatsvinden dankzij de financiële steun van de Arie Molenkamp Stichting. U kunt ons steunen door **Vriend** te worden van de Stichting en jaarlijks minimaal €15 (aftrekbaar voor de belasting) over te maken op NL87RABO0119625776 t.n.v. Arie Molenkamp Stichting te Den Haag o.v.v. (nieuwe) Vriend en uw e-mailadres. Uw steun is hard nodig en wordt bijzonder gewaardeerd!

Arie Molenkamp
Stichting

Secretariaat: Vincent Hildebrandt
Primulastraat 26, 2565 PJ Den Haag
E ams@casema.nl
www.abdijkerk.info